

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Investointisuunnitelma 2024–2027

Aluehallitus 21.9.2023
Aluevaltuusto 5.10.2023

Sisällysluettelo

1	Investointisuunnitelma 2024–2027	2
1.1	Taustaa	2
1.2	Lainanottovaltuus	3
1.3	Palveluverkon välttämättömät investoinnit	4
1.4	Yhteenveto	7
2	Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelma 2024–2027	9
2.1	Pysyvät vastaavat	9
2.1.1	Rakennukset	10
2.1.2	Laite- ja kalustohankinnat	10
2.1.3	ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	11
2.1.4	Laajakantoiset investoinnit	11
2.2	Investointeja vastaavat sopimukset	12
2.2.1	Rakennukset	12
2.2.2	Laite- ja kalustohankinnat	13
2.3	Investointituet	13
3	Pelastustoimen osasuunnitelma 2024–2027	14
3.1	Pysyvät vastaavat	14
3.1.1	Rakennukset	14
3.1.2	Laite- ja kalustohankinnat	14
3.2	Investointeja vastaavat sopimukset	15
3.2.1	Rakennukset	15

1 Investointisuunnitelma 2024–2027

1.1 TAUSTAA

Hyvinvointialueesta annetun lain 16 §:n mukaan hyvinvointialueen on vuosittain laadittava investointisuunnitelma seuraavaa tilikautta seuraavien neljän tilikauden aikana aloitettavista hyvinvointialuekonsernin investoinneista ja niiden rahoituksesta. Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueesta annettavan lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa, eli lainanottovaltuuden perusteella otettavaksi suunnitellun lainarahoituksen sekä mahdollisen muun rahoituksen tulee kattaa suunnitelman sisältävät menot.

Esityksessä on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain (612/2021) 36 §:ssä tarkoitetun yhteistyöalueen yhteistyösopimuksessa sovitut investoinnit. Esityksessä tulee siten yksilöidä hyvinvointialueen vastuulle yhteistyösopimuksessa sovitut hankkeet ja suunnitellut maksuosuudet.

Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelmasta säädetään laissa sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä (25 §). Sote-osasuunnitelman tulee perustua sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tavoitteisiin sekä väestön palvelutarpeeseen. Hyvinvointialueen on valittava siihen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen kannalta tärkeimmät investoinnit ja investointia vastaavat sopimukset. Siinä on arvioitava sen sisältämien toimien vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen yhdenvertaisuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen hyvinvointialueella. Suunnitelmassa on otettava huomioon yhteistyöalueen yhteistyösopimus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen osasuunnitelma voidaan jättää hyväksymättä, mikäli on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin hyvinvointialueiden välisenä yhteistyönä. Kohdan tarkoituksena on varmistaa, etteivät hyvinvointialueet toteuttaisi tarpeettomasti päällekkäisiä ja toistensa kanssa perusteettomasti kilpailevia hankkeita, jotka synnyttäisivät merkittäviä lisäkustannuksia ilman että niillä saavutettaisiin vastaavia hyötyjä.

Investointisuunnitelmassa kuvataan sellaiset hankinnat, jotka ovat palvelutuotannon käytössä useamman kuin yhden vuoden ajan. Hankinnan rahoitustapa ei vaikuta sen esittämiseen investointisuunnitelmassa. Investointisuunnitelmassa esitetään myös investointeja vastaavat sopimukset kuten vuokrasopimukset. Tarkoituksena on varmistaa, että hyvinvointialue suunnittelee investoinnit taloudellisesti kestävästi siten, että niihin käytettävissä oleva rahoitus riittää ja että hyvinvointialueiden laajoja investointeja koskevat hankkeet suunnitellaan valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti ja kustannusvaikuttavasti huomioiden muiden hyvinvointialueiden vastaavat suunnitelmat sekä väestön palvelutarpeet. Investointeja on mahdollista rahoittaa tulorahoituksella, kertyneillä rahavaroilla sekä lainanottovaltuuden mukaisesti pitkäaikaisella lainalla.

Hyvinvointialueiden investointioppaan mukaan investointisuunnitelman ensimmäinen vuosi 2024 on sitova, loput vuodet 2025–2027 ovat ohjeellisia. Investointisuunnitelma on jaoteltu investointioppaan ohjeistuksen mukaisesti

pysyviin vastaaviin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Pysyvien vastaavien kokonaisuus sisältää omaan taseeseen toteutettavat rakennukset, laite- ja kalustohankinnat sekä ICT-investoinnit. Sopimusten kokonaisuus muodostuu rakennuksiin liittyvistä vuokrasopimuksista sekä laitteiden leasing-sopimuksista.

1.2 LAINANOTTOVALTUUS

Hyvinvointialueiden investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus. Hyvinvointialuelain 15 § mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Valtioneuvosto teki 1.6.2023 päätöksen vuoden 2024 lainanottovaltuudesta. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lainanottovaltuus vuodelle 2024 on 139 milj. euroa (taulukko 1).

Investointien pääasiallinen rahoitustapa on pitkäaikainen laina. Myönnetystä lainanottovaltuudesta on suunniteltu käytettävän 137,2 milj. euroa. Vuonna 2024 valtuutta käytetään 90,8 milj. euroa (n. 66 %) ja myöhemmin valmistuviin investointeihin käytettäväksi jää 46,4 milj. euroa (n. 34 %). Vuosille 2025–2027 on suunniteltu investointeja ja investointeja vastaavia sopimuksia yhteensä 130 milj. euroa.

	Vuosikate TA2023	Vuosikate TA2023 oikaistu	Enimmäis- lainamäärä	Ennakoitu lainakanta 1.1.2024	Lainanotto- valtuus 2024
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Etelä-Karjalan hva	-24 838 907	-16 642 095	-166 420 945	146 398 000	0
Etelä-Pohjanmaan hva	-10 081 900	12 706 326	127 063 263	187 624 387	0
Etelä-Savo hva	-14 290 000	-70 514 408	-705 144 081	257 107 647	0
HUS-yhtymä	119 832 620	102 995 394	1 029 953 944	2 134 166 935	0
Itä-Uudenmaan hva	-26 505 592	-17 456 272	-174 562 717	30 374 065	0
Kainuun hva	-15 787 069	-21 181 329	-211 813 292	158 212 103	0
Kanta-Hämeen hva	-15 276 000	9 567 206	95 672 064	502 818 887	0
Keski-Pohjanmaan hva	8 949	7 549 871	75 498 715	122 883 892	0
Keski-Suomen hva	-4 000 345	41 416 389	414 163 890	482 634 306	0
Keski-Uudenmaan hva	-63 699 334	-35 596 663	-355 966 627	140 567 000	0
Kymenlaakson hva	-85 552 271	-49 502 017	-495 020 168	291 059 816	0
Lapin hva	-19 658 500	1 096 567	10 965 666	275 579 240	0
Länsi-Uudenmaan hva	-65 839 759	-76 175 823	-761 758 230	286 563 516	0
Pirkanmaan hva	-19 414 255	33 959 666	339 596 664	659 075 783	0
Pohjanmaan hva	-7 769 969	7 898 981	78 989 813	245 575 114	0
Pohjois-Karjalan hva	2 166 084	39 480 314	394 803 145	255 799 069	139 004 076
Pohjois-Pohjanmaan hva	-18 441 005	1 943 087	19 430 874	1 069 449 927	0
Pohjois-Savon hva	40 754 605	49 270 927	492 709 273	648 402 398	0
Päijät-Hämeen hva	9 192 540	24 885 648	248 856 483	331 229 879	0
Satakunnan hva	-45 284 248	-23 998 772	-239 987 717	255 735 550	0
Vantaan ja Keravan hva	-61 818 814	-28 336 906	-283 369 058	233 534 361	0
Varsinais-Suomen hva	-50 381 300	-18 318 026	-183 180 256	777 010 143	0

Taulukko 1. Vuoden 2024 lainanottovaltuudet hyvinvointialueittain

1.3 PALVELUVERKON VÄLTTÄMÄTTÖMÄT INVESTOINNIT

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 22.6.2023/ § 44 (749/00.01.02.00/2022) kokouksessaan hyväksynyt palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman. Päätöksen taustamateriaalissa kuvataan laajasti niitä tavoitteita, joilla palvelujen alueellista yhdenvertaisuutta, henkilöstön riittävyyttä, palvelujen saatavuutta, mutta myös tuottavuutta voitaisiin kohentaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita vuosille 2023–2026 on useita. Jotta edellä kuvattujen, järjestämislain (612/2021) 11 § 1 momentissa velvoittama tavoitteiden huomiointi on mahdollista, on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkon kyettävä uudistumaan jo vuoden 2024 lainanottovaltuutta hyödyntäen.

Valtiovarainministeriön (2023) julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2024–2027 todetaan hyvinvointialueiden sopeuttamistarve. Em. lisäksi myös sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tavoitteiden täyttämiseksi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkon muutoksella tavoitellaan n. 12 milj. euron sopeuttamistoimia nykyisen laajuiseen palveluverkkoon verraten. Tämä sopeuttamistavoite on tulossa osaksi strategian toimeenpano-ohjelmaa TA24-kirjassa. Investoinnein toteutetaan erityisesti toiminnan tuottavuuden ja tilatehokkuuden parantamista. Ilman esitettäviä investointeja hyväksytyn palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman mukaiset toimet eivät ole mahdollisia.

Palveluverkon toiminnan ja tuottavuuden parantaminen edellyttää investointeja, joilla

1. mahdollistetaan uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja muut työn tekemistä edistävien ja ammattilaisten riittävyyttä osaltaan parantavien sovellusten hankinta
2. mahdollistetaan palveluverkkosuunnitelmassa kuvattujen seitsemän alueellisen laajan palvelun soteaseman ja keskisen alueen sotepalvelukeskuksen muodostumisen kalustoineen sellaiseksi, että niillä pärjätään lähitulevaisuudessa palvelutarvetta vastaten
3. mahdollistetaan liikkuvien palvelujen tarvitsema kalusto ja niiden kiinteiden toimipisteiden muodostuminen
4. mahdollistetaan asumispalvelujen tarvitsemat rakennushankkeet
5. mahdollistetaan palveluverkon ylläpidon ja muutosjoustavuuden tarvitsemat pienkorjaukset niin laajan päivystyksen keskussairaalassa kuin hyvinvointialueen eri osissa sijaitsevista, palveluverkkosuunnitelman mukaisissa palvelupisteissä

Luvussa 2 käsitellään edellä todettuja toiminnan ja tuottavuuden parantamiseen tähtääviä investointeja tarkemmin. Tässä luvussa taustoitetaan sekä perustellaan em. investointitarpeita kokonaisuuksina (1–5) tarkastellen. Esitettävät investoinnit ovat kokonaisuus, joilla on keskinäistä riippuvuutta toisistaan ja niiden etenemisaikatauluista. Ne toteuttavat myös valtion asettamia lakimääräisiä tavoitteita.

1. Uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojärjestelmä (APTJ) on teknisen käyttöikänsä päässä, joka näkyy tuotantokantojen epästabiiliutena ja jatkuvina käytön ongelmina. Nykyinen APTJ-ratkaisu on kehitetty 1990-luvulla, ja sen saaminen kansallisten vaatimusten mukaiseksi vaatii merkittäviä muutoksia. Jokainen tehty muutos osaltaan on aiheuttanut tuotannossa olevien tietojärjestelmien toistuvaa hidastelua. Lisäksi järjestelmätoimittaja

ei kehitä enää nykyistä APTJ:ta. Nykyinen APTJ on tuottavuuden parantamiselle hidaste. On erittäin suuri riski, että APTJ:n aiheuttamat ongelmat lisääntyvät, mitä enemmän sitä yritetään saada kansallisten uusien vaatimusten mukaiseksi. Se voi pahimmillaan vakavalla tavalla vaarantaa palvelutuotannon toimimisen sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on jouduttu jo hankkimaan sosiaalihuollon tarpeisiin käytössä olleen sovelluksen ylläpidon päätyttyä ja Kanta -yhteensopimattomuuden vuoksi korvaava järjestelmä, joka on erilliskäyttöinen terveydenhuollon APTJ:sta. Tieto ei liiku eri ammattilaisten välillä suojatusti lokivalvotussa ympäristössä, vaan tietoja joudutaan siirtämään paperilla ja suojatuin sähköpostein ja ammattilaisille joudutaan antamaan käyttöoikeuksia kahteen eri järjestelmään, mikä osaltaan lisää häiriökysyntää ja hukkaa ammattilaisten työhön. Käyttöoikeusasetuksen voimaantulo lisäksi muodostuu haastavaksi hallita ja ylläpitää, eikä erilliset järjestelmät tue soteintegraation tarpeita.

Itä-Suomen yhteistyöalueella on meneillään selvitys mahdollisuudesta toteuttaa uuden APTJ:n hankinta yhteishankintana. Valtion kesäkuussa 2023 julkaisemassa hallitusohjelmassa tavoitellaan sote-tiedonhallinnan infrastruktuurin rakentamista ensisijaisesti yhteistyöaluetasolla, joten Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteinen selvitys tukee vahvasti hallitusohjelman tavoitetta. Toiminnan ja talouden tehostamisen kannalta on välttämätöntä mahdollistaa soteammattilaisten tärkeimmän työvälineen, APTJ:n hankinta, joko itsenäisesti tai yhdessä YTA:n muiden hyvinvointialueiden kanssa. Uuden APTJ-ratkaisun hankintakustannukset ovat arviolta noin 35 milj. euroa. Koska APTJ:n hankintaprosessi hankintavaiheesta tuotantoon on useiden vuosien mittainen projekti, tulisi hankintavaihe käynnistää pikaisesti, mikä edellyttää mahdollisuutta antaa sitoumus tehtävälle hankinnalle ja hankintaorganisaation työn aloittamiselle. Asiaa on käsitelty myös Itä-Suomen yhteistoiminta-alueen laajakantoisten investointien työryhmässä.

2. Laajan palvelun soteasemat ja sotepalvelukeskus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on tällä hetkellä yksi terveyskeskus (toiminnallinen kokonaisuus), jolla on useita sote-asemia. Tavoitetila on, että sote-palvelut lähentyisivät toisiaan ja muodostuisi sote-keskus (sosiaali- ja terveyskeskus), joilla on useita laajan palvelun sote-asemia (sosiaali- ja terveysasemia) ja niiltä käsin annettaisiin ympäröiviin taajamiin palvelutarvetta vastaten liikkuvien palveluina sote-palveluita. Sotepalvelukeskus tulee olemaan yksi laajan palvelun sote-asema, jossa palveluvalikoima on muita laajempi. Työnimi sotepalvelukeskus pyrkii kuvaamaan sen merkitystä koko alueelle, palvelun koko hyvinvointialuetta niissä palveluissa, joita hyvinvointialueen reuna-alueille voidaan tuottaa kauempaa mm. digisotekeskuksen palveluina.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on tällä hetkellä useita vanhoja, teknisen käyttöikänsä päässä olevia rakennuksia terveysasemina, joilla on joko merkittävä perusparannustarve tai tarve korvata niitä uusien rakennuksien, jotka olisivat kooltaan ja toiminnallisuuksiltaan paremmin nykyistä tarvetta vastaavia. Lisäksi väestöltään hiipuvissa taajamissa nykyiset rakennukset ovat usein sisäilmaongelmaisia, tarpeeseensa liian suuria ja sitovat hyvinvointialueen rahoitusta tilavuokriin. Suuremmat toimipisteet mahdollistavat ohjauksen ja luovat parempia edellytyksiä saada aikaan toimivaa työnjakoa. Pienissä yksiköissä ulkopuolisen työvoiman rekrytointikustannukset ovat moninkertaiset.

Sotepalvelukeskus tarvittaisiin korvaamaan Joensuun kaupungin ja lähiympäristön soteasemapalvelut (ns. keskinen alue. Keskisellä alueella on useita heikkokuntoisia rakennuksia, mutta samaan aikaan lähes puolet maakunnan väestöstä asuu tällä alueella. Sotepalvelukeskuksen rakentamisella voitaisiin varovaisenkin arvion perusteella pienentää tällä alueella soteasemapalveluihin tarvittava kiinteistöjen neliömäärä lähes puoleen, tehostaen tilojen käyttöä, mutta samalla myös lisäten eri palvelujen moniammatillista yhteistuotantoa.

Toiminnallisesti hyvin sijoitettu sotepalvelukeskus parantaisi keskisen alueen palvelujen turvallisuutta, tuottavuutta ja tilatehokkuutta merkittäväällä tavalla. Hankesuunnittelu tulisi kyetä aloittaa viipymättä, samalla pitää lopullisesti ratkaista rakennetaanko sotepalvelukeskus omaan taseeseen vai onko kyseessä investointeja vastaava sopimus. Nyt valmistellussa investointisuunnitelmassa rakennustapana on oletettu investointeja vastaava sopimus. Sotepalvelukeskus on nähtävä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen perustason palvelujen tämän vuosikymmenen tärkeimpänä investointina, jolla on merkittävää toiminnan ja talouden hyötypotentialia. Investointivarauma on noin 30 milj. euroa. Tontin varauma Joensuun tämän hetken hintatasolla on kolmen miljoonan euron luokkaa.

Myös hyvinvointialueen reuna-alueilla on uudistamistarvetta. Rakenteilla ovat Outokummun ja Lieksan laajan palvelun soteasemat aiemmin hyväksytyinä ja rahoitettuina investointeina. Nurmeksessa on yksi laajan palvelun soteasemista, joka tuottaa alueellaan palveluita laajasti. Nykyisellä terveysasemalla (rakennettu 1976, peruskorjaus 2012–2013) on tiloissa tehty sisäilmakorjauksia ja se on osin tarkoitukseensa liiankin suuri. Uudella rakennuksella voitaisiin parantaa tilatehokkuutta. Kustannusarvio Nurmekselle soteasemalle on noin 10 milj. euroa.

3. Liikkuvien palvelujen kalusto ja niiden kiinteät toimipisteet

Liikkuvat palvelut ovat Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen laajan palvelun soteasemilta ja sotepalvelukeskuksesta annettavia lähipalveluita. Palveluita tuotetaan lähipalveluina palveluverkon kriteerien mukaisesti. Palveluita on tarkoitus tuottaa sekä tarkoituksenmukaisista kiinteistä palvelupisteistä maakunnan alueella, että myös siirrettävin palvelupistein, jotka liikkuvat yhteisössä. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on pilotoitu monipalveluautoa ja suun terveydenhuollon liikkuvia palveluita, sekä käytössä on suun terveydenhuollon mobiiliyksikkö, jolla palveluita voidaan viedä asumispalveluyksiköihin ja kouluille. Tarvittavien tilojen ensikertakalustaminen ja hoitolaitteet vaativat investointeja. Investointitarve kalustoon, laitteisiin ja ensikertakalustamisessa tarvittaviin kalusteisiin ja laitteisiin yhteensä on reilut 6 milj. euroa.

4. Asumispalvelujen rakennushankkeet

Ikääntyvien määrän kasvu on jo nyt vaikeuttanut akuuttisairaanhoidon sujuvaa toimintaa. Suhteellisesti suurin osuus jonottajista on tällä hetkellä hyvinvointialueen keskisellä alueella, jossa asuu maakunnan väestöstä puolet. Pitkäaikaista asumis- ja hoitopaikkaa odottavia on ollut useilla vuodeosastoilla epätarkoituksenmukaisella tavalla. Jotta soteasemien ja erikoissairaanhoidon päivystyksen sekä vuodeosastojen potilasvirta saadaan pysymään korkeana, on hyvinvointialueella oltava riittävästi asumispalveluyksiköitä. Samaan aikaan maakunnassa lopetetaan hoitosoluja, sekä muutetaan joitakin terveyskeskussairaaloita asumisen yksiköiksi. Jotta kokonaisuus olisi tarkoituksenmukaisella tavalla yhteen toimiva, tarvitaan rakentaa lisää asumispalvelujen yksiköitä väheneviä vuodeosastopaikkoja vastaten. Osa nykyisistä asumispalveluyksiköistä eivät ole sijainniltaan ja rakennuksen tekniseltä kunnolta ihanteellisia, mihin kohdistuu myös osin korvaavan uudisrakentamisen tarvetta.

Siksi on nähty välttämättömäksi investoida kahteen keskiselle alueelle rakennettavaan asumispalveluyksikköön palvelustrategiassa ja palveluverkkosuunnitelmassa esitetyin perusteluin, joiden investointitarve on yhteensä noin 15 milj. euroa.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa on tarpeen rakentaa lasten 7-paikkainen ryhmäkoti, jossa on myös 7-paikkainen lyhytaikainen hoito-/vammaispalveluyksikkö, jonka arvioitu kustannus on noin 2 milj. euroa. Lisäksi yhteisöllisen asumisen mahdollistamiseksi tarvittavia muutostöitä on arvioitu hyvinvointialueella olevan noin 2 milj. euron edestä. Työikäisten palveluihin on ollut pitkäaikainen tarve saada 15–21 paikkainen ympärivuorokautisen asumisen palveluita tuottava asumisyksikkö, jonka kustannusarvio on noin 2 milj. euroa. Em. toimilla voidaan vähentää mm. ostopalveluita.

Osana palveluverkon kehittämistä on todettu alueella olevan riittämättömästi toimivia tilaratkaisuja psykiatrien potilaiden vuodeosastotoiminnalle. Keskittämällä psykiatrien potilaiden vuodeosastohoitoa Siilaisen sairaalan yhteyteen, olisi mahdollista saada muita tämän potilasryhmän hoitoon soveltumattomia tiloja vapautettua tarkoituksenmukaisempaan toimintaan. Investointitarve tilojen muutostyölle 840 m² osalta on noin 2,1 milj. euroa.

5. Palveluverkon ylläpito ja muutosjoustavuus

Hyvinvointialueen käytössä on lukuisia kiinteistöjä maakunnan eri osissa. Nämä kiinteistöt, laitteet ja kalusteet tarvitsevat käytössä kuluina ja ikääntymisen myötä korjausta ja kunnostusta. Korjaus- ja kunnostustöihin, mutta myös palveluverkon kiinteistöjen käytössä tapahtuviin muutostöihin on varattava riittävästi rahoitusta. Myöskään Suomen vanhimman keskussairaalan suunniteltuja peruskorjauksia ei voida laiminlyödä. Osana palveluverkon muutosta on suunniteltu rakentaa mahdollisimman kustannustehokkaasti Heinäveden ja Valtimon liikkuvien palvelujen kiinteiksi palvelupisteiksi pelastusasemien yhteyteen tarvittavat toimitilat. Tällä yhteisrakentamisella mahdollistettaisiin tilatehokkuuden lisäämistä ja rakentamiskustannusten alentamista.

1.4 YHTEENVETO

Investointien kokonaismäärä vuosille 2024–2027 investointisuunnitelmassa on 232,2 milj. euroa (taulukko 2), josta vuoden 2024 lainanottovaltuudella ollaan toteuttamassa n. 59 %. Vuonna 2025 lainanottovaltuutta ei arvioida olevan. Vuosina 2026 ja 2027 lainanottovaltuutta olisi jälleen käytettävissä vahvistuvien vuosikatteiden myötä.

Tällä hetkellä hyvinvointialuekonsernin tytäryhteisöissä ei ole suunnitteilla vuosille 2024–2027 toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittäviä investointeja.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Pysyvät vastaavat	38 842	34 146	36 948	25 270	135 206
Rakennukset	17 535	19 335	12 950	4 000	53 820
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	17 135	19 335	12 950	4 000	53 420
<i>Pelastustoimi</i>	400	0	0	0	400
Laite- ja kalustohankinnat	19 847	6 611	12 948	11 320	50 725
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	18 517	5 798	11 973	10 445	46 732
<i>Pelastustoimi</i>	1 330	813	975	875	3 993
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	761	500	500	500	2 261
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	761	500	500	500	2 261
<i>Pelastustoimi</i>	0	0	0	0	0
Laajakantoiset investoinnit	700	7 700	10 550	9 450	28 400
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	700	7 700	10 550	9 450	28 400
<i>Pelastustoimi</i>	0	0	0	0	0
Muut investoinnit	0	0	0	0	0
Investointeja vastaavat sopimukset	65 284	15 449	16 206	2 007	98 946
Rakennukset	63 000	12 500	14 750	0	90 250
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	58 900	12 500	12 250	0	83 650
<i>Pelastustoimi</i>	4 100	0	2 500	0	6 600
Laite- ja kalustohankinnat	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696
<i>Pelastustoimi</i>	0	0	0	0	0
Investointituet	2 000	0	0	0	2 000
Yhteensä	102 126	49 595	53 154	27 277	232 152
josta sosiaali- ja terveydenhuolto	96 296	48 782	49 679	26 402	221 159
josta pelastustoimi	5 830	813	3 475	875	10 993

Taulukko 2. Investointisuunnitelma 2024–2027

Investointisuunnitelmassa esitetään lisäksi investointien rahoituslaskelma (taulukko 3). Siinä vuosikatteeksi vuodelle 2024 on asetettu 15,1 milj. euroa, joka ei riitä lainanottovaltuuteen vuodelle 2025. Vuoden 2025 vuosikate sisältää arvion vuoden 2023 rahoituksen jälkikäteistarkastuksesta, joka huomioidaan vuoden 2025 rahoituksessa.

Investointimenot vuosina 2024–2027 ovat 135,2 milj. euroa, minkä arvioidaan kasvattavan lainakantaa 23,1 milj. euroa. Rahavarojen arvioidaan kasvavan 23,7 milj. euroa vuosien 2025–2027 vahvistuvien vuosikatteiden myötä.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Investointien rahoitus					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	15 099	53 366	33 685	33 665	
Investointien rahavirta					
Investointimenot	38 842	34 146	36 948	25 270	135 206
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Lainakannan muutos	23 211	7 822	3 210	-11 126	23 116
Rahavarojen muutos	-533	27 042	-53	-2 730	23 726

Taulukko 3. Investointien rahoituslaskelma vuosina 2024–2027

2 Sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelma 2024–2027

Sosiaali- ja terveydenhuolto					Yhteensä 2024-2027
Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €)	2024	2025	2026	2027	
Pysyvät vastaavat	37 112	33 333	35 973	24 395	130 813
Rakennukset	17 135	19 335	12 950	4 000	53 420
Laite- ja kalustohankinnat	18 517	5 798	11 973	10 445	46 732
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	761	500	500	500	2 261
Laajakantoiset investoinnit	700	7 700	10 550	9 450	28 400
Investointeja vastaavat sopimukset	61 184	15 449	13 706	2 007	92 346
Rakennukset	58 900	12 500	12 250	0	83 650
Laite- ja kalustohankinnat	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696
Investointituet	2 000	0	0	0	2 000
Yhteensä	96 296	48 782	49 679	26 402	221 159

Taulukko 4. Sosiaali- ja terveydenhuollon investointien osasuunnitelma 2024–2027

2.1 PYSYVÄT VASTAAVAT

Sosiaali- ja terveydenhuollon pysyvien vastaavien investoinnit vuosina 2024–2027 ovat yhteensä 130,8 milj. euroa, josta rakennusten osuus on 41 %, laitteiden osuus 36 % ja laajakantoisten investointien osuus 22 %. Laajakantoisissa

investoinneissa on vuosille 2024–2028 merkittävänä kokonaisuutena 35 milj. euron asiakas- ja potilastietojärjestelmähanke.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Pysyvät vastaavat	37 112	33 333	35 973	24 395	130 813
Rakennukset	17 135	19 335	12 950	4 000	53 420
Laite- ja kalustohankinnat	18 517	5 798	11 973	10 445	46 732
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	761	500	500	500	2 261
Laajakantoiset investoinnit	700	7 700	10 550	9 450	28 400

Taulukko 5. Sosiaali- ja terveydenhuollon pysyvien vastaavien investoinnit vuosina 2024–2027

2.1.1 Rakennukset

Merkittävin rakennusinvestointikokonaisuus on Pohjois-Karjalan keskussairaalassa käynnissä oleva E-hanke. Hankkeen rakennuskustannukset vuosille 2024–2026 ovat 27,7 milj. euroa. Hankkeen rahoitus on varmistettu vuoden 2023 lainanottovaltuudella. Seuraavat yli 1 milj. euron isot peruskorjaushankkeet on ajoitettu suunnitelmassa vuodesta 2026 eteenpäin. Alle 1 milj. euron ylläpito- ja perusparannusinvestointeja on suunnitelmassa yhteensä 13,2 milj. euroa, joista vuoden 2024 lainanottovaltuudella toteutettaisiin 5,2 milj. euron arvosta. Aluevaltuuston 22.6.2023 hyväksymän palvelustrategian ja palveluverkkosuunnitelman täytäntöönpanoon on suunniteltu vuosille 2024–2026 11,1 milj. euron investoinnit. Suurin osa palveluverkkoon liittyvistä investoinneista liittyy olemassa olevien tilojen perusparannusmenoihin.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (vihreä=2023 lainanottovaltuus, keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Pysyvät vastaavat					
Rakennukset	17 135	19 335	12 950	4 000	53 420
E-hanke (2023 lainanottovaltuudella)	8 450	10 200	9 050	0	27 700
Isot perusparannushankkeet	0	0	150	1 300	1 450
Ylläpito- ja perusparannusinvestoinnit (2024 lainanottovaltuudella)	3 085	1 985	100	0	5 170
Ylläpito- ja perusparannusinvestoinnit	0	1 850	3 450	2 700	8 000
Palveluverkon kehitys- ja muutosinvestoinnit	5 600	5 300	200	0	11 100

Taulukko 6. Rakennukset investointisuunnitelmassa 2024–2027

2.1.2 Laite- ja kalustohankinnat

Laite- ja kalustohankintoja on suunniteltu tehtävän vuosien 2024–2027 aikana 46,7 milj. eurolla. Vuodelle 2024 laitehankintoja on 18,5 milj. euron arvosta, josta 4,7 milj. euroa toteutetaan vuoden 2023 lainanottovaltuudella ja 13,8 milj. euroa vuoden 2024 lainanottovaltuudella. Vuosille 2025–2027 on varattu laite- ja kalustohankintoihin 28,2 milj. euroa, joista 5,2 milj. euroa toteutetaan vuoden 2024 lainanottovaltuudella rakennuskohteiden valmistumisen myötä vuosina 2025–2027.

Vuokrakohteiden kalusteet liittyvät investointeja vastaavissa sopimuksissa olevien vuokrakohteiden kalustamisiin. Vuoden 2024 lainanottovaltuudella toteutettavat rakennushankkeet valmistuvat vuosina 2025–2027. Muut laitteet ja kalusto -ryhmä 29,5 milj. euroa vuosille 2024–2027 sisältää mm. kaluston ja laitteiden ikääntymisiin liittyviä uusimisia. Vuodelle 2024 on suunnitelmassa n. 80 uutta laitetta. Summa sisältää myös ensihoidon 12 ambulanssia sekä kahden hengityskoneen ja viiden defibrillaattorin hankinnat.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (vihreä=2023 lainanottovaltuus, keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Laite- ja kalustohankinnat					
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	18 517	5 798	11 973	10 445	46 732
E-hankkeen laitteet ja kalusto (2023 valtuudella)	3 843	773	4 517		9 133
Vuokrakohteiden kalusteet (2023)	850				850
Vuokrakohteiden kalusteet	70	0	2 170	1 050	3 290
Palveluverkon uudistamisen laitteet ja kalusto	1 900	500	1 500		3 900
Muut laitteet ja kalustot	11 854	4 525	3 786	9 395	29 559

Taulukko 7. Laite- ja kalustohankinnat investointisuunnitelmassa 2024–2027

2.1.3 ICT ja muut aineettomat hyödykkeet

ICT-investointeja on suunniteltu vuodelle 2024 0,8 milj. euron arvosta. Suunnitelma sisältää 11 järjestelmän päivittämisen ja uudistamisen. Vuosille 2025–2027 on suunnitelmassa ICT-investointeja 1,5 milj. eurolla. Digitalisaatioon liittyvillä investoinneilla on tarkoitus tukea strategisten painopisteiden toteutumista.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (vihreä=2023 lainanottovaltuus, keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	761	500	500	500	2 261
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	761	500	500	500	2 261
Sosiaalihuollon lakisäätöiset muutokset	205	0	0	0	205
Muut ICT investoinnit	556	500	500	500	2 056

Taulukko 8. ICT ja muut aineettomat hyödykkeet investointisuunnitelmassa 2024–2027

2.1.4 Laajakantoiset investoinnit

Laajakantoisista investoinneista on valmisteltu erillinen osio tulevaan yhteistyöalueen sopimukseen, joka pohjautuu hyvinvointialueiden investointioppaaseen. Sen mukaan vaikutuksiltaan laajakantoisella investoinnilla ja investointia vastaavalla sopimuksella tarkoitetaan sellaista hanketta, jolla olisi pitkäkestoisia ja merkittäviä vaikutuksia palvelujen toteuttamistapaan, saatavuuteen, saavutettavuuteen tai laatuun hyvinvointialueella taikka joka vaikuttaisi merkittävästi yhteistyöalueen hyvinvointialueiden väliseen työnjakoon tai yhteistyöhön.

Kukin yhteistyöalue tekee samansisältöisen osion omaan investointisuunnitelmaansa, joka pohjautuu ministeriön määrittämään investointien ryhmittelyyn. Vuosittain kunkin hyvinvointialueen investoinneista vastaavat viranhaltijat käyvät yhteisesti läpi yhteistyöalueen laajakantoisten investointien tarpeet ja sopivat niiden

sisällyttämisestä vuosittaiseen talousarvioon ja investointisuunnitelmaan. Laajakantoisten investointien rahoitukseen voidaan käyttää joko olemassa olevaa kunkin hyvinvointialueen lainanottovaltuutta tai hakien yhtä aikaa lisälainanottovaltuutta, ellei omaa lainanottovaltuutta joko ole tai se ei riitä. Laajakantoinen investointi vaatii toteutuakseen aina rahoituksen sekä ministeriön hyväksynnän.

Merkittävin investointikohde vuosina 2024–2028 on asiakaspotilastietojärjestelmän uusiminen, jota on käsitelty tarkemmin luvussa 1.3. Investoinnin arvo Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on suunnitelmassa 35 milj. euroa.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Laajakantoiset investoinnit	700	7 700	10 550	9 450	28 400
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	700	7 700	10 550	9 450	28 400
Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	700	7 700	7 700	9 450	25 550
Sairaalasyklotroni			2 850		2 850

Taulukko 9. Laajakantoiset investoinnit investointisuunnitelmassa 2024–2027

2.2 INVESTOINTEJA VASTAAVAT SOPIMUKSET

2.2.1 Rakennukset

Investointisuunnitelma sisältää vuodelle 2024 sitoutumiset useaan kohteeseen, merkittävimpana sotepalvelukeskus. Hyvinvointialue olisi sitoutumassa taulukko 10. vuokrakohteisiin vuoden 2024 aikana, joten hankkeet sisältyvät vuoden 2024 lainanottovaltuusarvioon ministeriön ohjeistuksen mukaisesti, jossa sopimuksen arvo lasketaan siltä ajalta, johon hyvinvointialue on sitoutunut. Suurin osa kohteista valmistuisi vuoden 2026 aikana. Kohteiden kalustamiseen on varaukset laite- ja kalustohankintojen ryhmässä.

Lyhytaikaisia (enintään 1 vuosi) vuokrasopimuksia ei rinnasteta investoinneiksi. Rakennuskohteiden kokonaissumma vuosille 2024–2027 on yhteensä 83,6 milj. euroa. Vuoden 2024 osuus on 58,9 milj. euroa ja sen osuus sidottavasta lainanottovaltuudesta on 43 %.

Vuosille 2025–2027 investointeja vastaavia rakennushankkeita on suunniteltu 25 milj. euron arvosta. Toteutuakseen suunnitelma vaatisi vuosikatteen tavoitellun kehityksen, joka mahdollistaisi lainanottovaltuuden.

Yleensä investointeja vastaavina sopimuksina käsiteltävät hankkeet korvaavat olemassa olevia kiinteistöjä, jolloin nämä kohteet voidaan nähdä tuottavuutta parantavina hankkeina.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Investointeja vastaavat sopimukset					
Rakennukset					
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	58 900	12 500	12 250	0	83 650
Sotepalvelukeskus, valmistuminen 2026	30 000				30 000
Sote-asema Nurmes, valmistuminen 2026	10 000				10 000
Heinäveden liikkuvien palvelujen kiinteä piste, valmistuminen 2025	1 300				1 300
Valtimon liikkuvien palvelujen kiinteä piste, valmistuminen 2025	600				600
Asumisyksikkö 1 Joensuu, valmistuminen 2026	7 500				7 500
Asumisyksikkö 2 Joensuu, valmistuminen 2026	7 500				7 500
Asumisyksikkö työikäisten palvelut, valmistuminen 2027	2 000				2 000
Asumisyksikkö Lieksa		7 500			7 500
Yhteisöllinen asuminen 15-20 -paikkainen/vammaispalvelut		2 000			2 000
Ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksikkö 21-25/vammaispalvelut		3 000			3 000
Päivä – ja työtoiminta Joensuuhun/vammaispalvelut			4 500		4 500
Asumisyksikkö Kitee			7 750		7 750

Taulukko 10. Rakennukset investointeja vastaavissa sopimuksessa

2.2.2 Laite- ja kalustohankinnat

Investointeja vastaavien sopimusten laite- ja kalustohankintojen kokonaissumma vuosille 2024–2027 on yhteensä 8,7 milj. euroa. Vuoden 2024 osuus on 2,3 milj. euroa. Suurimpana kokonaisuutena on n. 1 milj. euron leasingautosopimuksen uusiminen.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Investointeja vastaavat sopimukset					
Laite- ja kalustohankinnat	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696
<i>Sosiaali- ja terveydenhuolto</i>	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696
Muut investoinnit	2 284	2 949	1 456	2 007	8 696

Taulukko 11. Laite- ja kalustohankinnat investointeja vastaavissa sopimuksissa

2.3 INVESTOINTITUET

Valtiovarainministeriön 29.3.2023 toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen myöntämää valtionavustusta on suunniteltu käytettävän investointisuunnitelman toteuttamiseen noin 1,5 milj. eurolla. Lisäksi muita avustuksia ja muuta hankerahoitusta on mahdollista hyödyntää investointisuunnitelman toteuttamisessa noin 0,5 milj. eurolla.

3 Pelastustoimen osasuunnitelma 2024–2027

Pelastustoimi	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €)					
Pysyvät vastaavat	1 730	813	975	875	4 393
Rakennukset	400	0	0	0	400
Laite- ja kalustohankinnat	1 330	813	975	875	3 993
Investointeja vastaavat sopimukset					
Rakennukset	4 100	0	2 500	0	6 600
Yhteensä	5 830	813	3 475	875	10 993

Taulukko 12. Pelastustoimen osasuunnitelma investointisuunnitelmassa 2024–2027

3.1 PYSYVÄT VASTAAVAT

Pelastustoimen pysyvien vastaavien investoinnit vuosina 2024–2027 ovat yhteensä 4,4 milj. euroa, josta rakennusten osuus on 9 % ja laite- ja kalustohankintojen osuus 91 %.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Pelastustoimen pysyvät vastaavat yhteensä	1 730	813	975	875	4 393
Rakennukset	400	0	0	0	400
Laite- ja kalustohankinnat	1 330	813	975	875	3 993

Taulukko 13. Pelastustoimen pysyvät vastaavat investointisuunnitelmassa 2024–2027

3.1.1 Rakennukset

Vuoden 2024 summa 0,4 milj. euroa taulukossa 13 käsittää investoinnin polttoaineen ja muun huoltovarmuuden kehittämiseen. Pelastuslaitos huolehtii hankinnan toteutuksesta yhteistyössä terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueen kanssa.

3.1.2 Laite- ja kalustohankinnat

Pelastustoimen laite- ja kalustohankintoja on suunniteltu tehtävän vuosien 2024–2027 aikana 4 milj. eurolla. Vuodelle 2024 laitehankintoja on 1,3 milj. euron arvosta. Vuosille 2025–2027 on varattu laite- ja

kalustohankintoihin 2,6 milj. euroa, joista 0,2 milj. euroa toteutetaan vuoden 2024 lainanottovaltuudella rakennuskohteiden valmistumisen myötä vuosina 2025–2026.

Vuokrakohteiden kalusteet -kokonaisuus liittyy investointeja vastaavissa sopimuksissa olevien kohteiden kalustamisiin. Vuokrakohteiden kalusteet sisältävät Heinäveden, Valtimon ja Karvion pelastusasemien uudisrakentamiseen sekä Liperin peruskorjaukseen liittyvät kalustamiset vuosien 2025–2026 aikana.

Muut laitteet ja kalustoryhmän summa sisältää vuodelle 2024 kahden raskaan pelastusajoneuvon uusinnan ja maastopelastamiseen soveltuvan kaluston hankintoja. Väestönsuojelujärjestelmän ylläpitämiseksi uusitaan kaksi väestönhälytintä ja lisäksi hankitaan rauniopelastamiseen soveltuvaa erikoiskalustoa.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
<i>Pelastustoimi</i>	1 330	813	975	875	3 993
Vuokrakohteiden kalusteet	0	120	60	120	300
Muut laitteet ja kalustot	1 330	693	915	755	3 693

Taulukko 14. Pelastustoimen laite- ja kalustohankinnat investointisuunnitelmassa 2024–2027

3.2 INVESTOINTEJA VASTAAVAT SOPIMUKSET

3.2.1 Rakennukset

Rakennuskohteiden kokonaissumma vuosille 2024–2027 on yhteensä 6,6 milj. euroa. Vuoden 2024 osuus on 4,1 milj. euroa.

Investointisuunnitelma sisältää vuodelle 2024 Heinäveden, Valtimon, Karvion pelastusasemien uudisrakentamisen, jotka on tavoitteena toteuttaa vuosien 2025–2026 aikana. Lisäksi varaudutaan Liperin pelastusaseman peruskorjaamiseen. Hyvinvointialue on sitoutumassa uusien pelastusaseman rakentamiseen ja vuokraamiseen vuoden 2024 aikana, joten hanke sisältyy vuoden 2024 lainanottovaltuusarvioon ministeriön ohjeistuksen mukaisesti.

Investointisuunnitelma 2024-2027 (1000 €) (keltainen=2024 lainanottovaltuus)	2024	2025	2026	2027	Yhteensä 2024-2027
Investointeja vastaavat sopimukset					
Rakennukset					
<i>Pelastustoimi</i>	4 100	0	2 500	0	6 600
Heinäveden pelastusasema (2025)	1 500				1 500
Valtimon pelastusasema (2025)	500				500
Heinävesi/ Karvion pelastusasema (2026)	500				500
Liperin pelastusasema (2026)	1 600				1 600
Kontiolahti/Uuro pelastusasema (2027)			1 250		1 250
Liperi/Ylämylly pelastusasema (2027)			1 250		1 250

Taulukko 15. Pelastuslaitoksen investointeja vastaavat sopimukset investointisuunnitelmassa 2024–2027